

HMS-RUTINE FOR HÅNDTERING AV KIRKELIGE HANDLINGER/TJENESTER UNDER KORONAPANDEMIEN – OPPDATERT 1. APRIL 2020

Den norske kirke er opptatt av å være tilgjengelig og til stede også i en krisetid. I den pågående koronapandemien må dette skje innenfor nasjonale føringer for smittevern.

HMS-rutinen er utarbeidet av arbeidsgiver på bakgrunn av ROS-analyse fastsatt 19. mars og sist oppdatert 1. april 2020. Rutinen er også utarbeidet i samråd med nasjonale smittevernmyndigheter. Folkehelseinstituttet har særlig vurdert rutiner knyttet til dåp og vigsel, og mener denne HMS-rutinen ivaretar intensjonen i regelverket for smittevern.

HMS-rutinen skal gi konkret veiledning til ansatte. Ved spørsmål oppfordres ansatte til å ta kontakt med nærmeste leder eller hovedverneombud.

ROS-analyse og HMS-rutiner vil bli oppdatert fortløpende ved endringer i nasjonale føringer vedrørende koronapandemien.

1. Hensikt

Hensikten med rutinene er å bidra til samfunnsoppdraget med å hindre smitte av koronaviruset, både at våre arbeidstakere ikke skal bli smittet og at vi selv ikke bringer smitte videre, samtidig som vi gjennomfører de kirkelige handlinger og tjenester samfunnet trenger og etterspør.

2. Hvem rutinen gjelder for

Alle ansatte i rettssubjektet Den norske kirke.

3. Bakgrunn/hjemmel

Arbeidsmiljøloven § 4-1 og Smittevernloven.

4. Innhold

4.1 Generelt smittevern

Vi følger offentlige myndigheters råd om smittevern:

- Grundig håndvask med såpe og vann. Bruk av desinfisering med sprit kan gjøres når hendene er uten synlig smuss.
- Unngå å hoste eller nyse direkte på andre. Bruk papirlommetørkle, eller armkroken.
- Unngå håndhilsning og klemming.
- Hold god avstand til andre mennesker, 2 meter er anbefalt. **I lokaler hvor 2 meters avstand kan være vanskelig å overholde, bør man ha en avstand mellom personer på minst 1 meter.**
- Unngå ansamling av mennesker.
- Avlys arrangementer ut over kirkelige handlinger.
- Ikke gjennomfør reiser som ikke er strengt nødvendige.
- Benytt hjemmekontor der det er praktisk mulig.
- Karantene på 14 dager gjelder hvis du har vært i utlandet (praktiseres også i noen kommuner hvis du kommer fra enkelte andre deler i landet).

- Karantene hvis du har symptomer på influensa eller forkjølelse frem til og med en dag etter symptomfrihet.

For å lære mer om håndhygiene, kan man gjennomføre dette 10 minutters kurset:

<https://www.kompetansebroen.no/courses/handhygiene/?o=oa#>

Merk at kurset er laget for helsepersonell, men kan være nyttig for prester i forbindelse med utføring av kirkelige handlinger.

For å lære mer om hva begrepet *nær kontakt* innebærer, les:

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/smittevern-for-pasienter>

Folkehelseinstituttets definisjon av nær kontakt: «Med nær kontakt menes kontakt med andre personer med mindre enn to meters avstand i mer enn 15 minutter, eller direkte fysisk kontakt.»

Under dåp og vigsel er det kortvarig fysisk kontakt mellom prest og dåpsbarn og mellom prest og brudepar, og det skjer i svært kontrollerte former. Når håndhygiene gjennomføres både før og etter kontakten, ivaretas smitteverne reglene.

Merk også at myndighetenes retningslinjer om avstand inneholder hjelpeverbet «bør» og ikke «skal».

4.2 Gudstjenester og kirkelige handlinger

Regler fastsatt av lokale myndigheter for hvor mange som kan samles til arrangementer, skal følges.

Antall deltakere på kirkelige handlinger må tilpasses størrelsen på det aktuelle seremonirommet som skal benyttes, slik at generelle smitteverne regler kan følges. De som skal delta i kirkelige handlinger, skal ikke ha akutt luftveisinfeksjon.

Se også KAs artikkel [Bruk og rengjøring av kirkerom i forbindelse med covid-19](#)

a. Gudstjenester

- Ordinære gudstjenester gjennomføres ikke under koronapandemien.
- Det anbefales å strøme gudstjenester på nettet, eller finne andre digitale alternativer.

b. Dåp

- Dåpsfølget som står ved døpefonten sammen med presten, bør bestå av få personer.
- Forutsatt grundig håndvask i forkant, kan dåpshandlingen gjennomføres på vanlig måte uten bruk av hansker: Å tegne korsets tegn på pannen, øse vann over barnets hode, tørke av barnets hode og håndspåleggelse.
- Papierserviett brukes til å tørke dåpsbarnets hode. Tøyserviett kan benyttes dersom dåpsfølget har med og håndterer denne. Andre løsninger som ivaretar smittevernhensynet kan vurderes.

- Det anbefales at presten eventuelt lar en i dåpsfølget løfte barnet frem for menigheten i etterkant av dåpshandlingen, og at barnet holdes av samme person gjennom dåpshandlingen/gudstjenesten.
 - Dåpsfatet rengjøres mellom hver dåpshandling.
 - **Ved forespørsel om hjemmedåp, vurder om kirken likevel kan være et alternativ – der vil det være lettere å ha kontroll på smittevernet.**
- c. Konfirmasjon
- Vårens konfirmasjoner er anbefalt utsatt til høsten.
 - I spesielle tilfeller kan man, i samråd med kirkevergen, de involverte og lokale helsemyndigheter, gjennomføre konfirmasjon som avtalt.
 - Menighetene legger en plan for hvordan konfirmasjonsundervisningen skal gjennomføres.
 - Det er det enkelte menighetsråd som tar beslutning om utsettelse og fastsettelse av ny tid for konfirmasjon.
- d. Bryllup
- Kirken bør være behjelpelig med å finne gode løsninger for vigsel.
 - Generelle bestemmelser om smittevern følges.
 - Kun brudepar og forlovere bør stå ved alteret sammen med presten.
 - Forutsatt god håndhygiene i forkant og etterkant, kan forrettende prest gjennomføre ekteskapsinngåelsen og forbønn med håndspåleggelse uten hansker.
- e. Begravelser
- I forkant av begravelsen anbefales det å redusere antall berøringspunkter, ved å ha åpen inngangsdør, benytte trykte salmeark, ikke benytte puter i benkene og lignende.
 - Det forutsettes at de som er til stede ikke har akutt luftveisinfeksjon, og at generelle bestemmelser om smittevern følges. Det gjelder også pårørende som bærer kisten.
 - For retningslinjer om øvrig renhold av lokalet før og etter hver seremoni, se KAs veiledning [Bruk og rengjøring av kirkerom i forbindelse med covid-19](#)

4.3 Dødsbud og uoppsettelige tjenester

a. Dødsbud

Etter anbefaling fra Folkehelseinstituttet gir Kirkerådet følgende retningslinjer ved dødsbud:

- Presten tar først en telefon til den etterlatte hvor man overbringer beskjed om dødsfall.
- Presten søker å få oversikt over smitte/karantenesituasjonen i huset og avklarer om besøk er ønskelig/mulig.
- Dersom presten skal oppsøke en familie med smitte, bør han/hun ikke gå inn i huset og holde god avstand (> 2 m).

b. Soknebud

- Det er viktig å møte den enkeltes ønske om å motta nattverd i en krevende tid, også soknebud.
- Det bør først foretas en vurdering om behovet for hjemmebesøk kan løses på en alternativ måte, enten ved telefonsamtale eller annen kontakt som ikke innebærer fysisk kontakt.
- Dersom behovet ikke kan avhjelpes på alternativ måte, og det ikke er smitte i hjemmet, kan soknebud gjennomføres ved å følge generelle smittevernregler.
- Hjemmebesøk hos en smittet pasient må skje i tett dialog med lokale helsemyndigheter.
- Arbeidsgiver må i tillegg foreta en risikovurdering med tanke på fare for smitte for den ansatte.
- Til soknebud anbefales bruk av engangsbeger.

c. Institusjonsbesøk

- Kirkelig ansattes eventuelle fysiske tilstedeværelse på sykehjem/sykehus kan ikke gjennomføres uten forutgående dialog med og tillatelse fra de aktuelle institusjon.
- Slike besøk må risikovurderes av arbeidsgiver.
- Det forutsettes tilgang til nødvendig smittvernustyr.